

Knowledge grows

Stichting Pensioenfonds Yara Nederland

Verklaring inzake beleggingsbeginselen

Versienummer 2022.02

Vastgesteld in de bestuursvergadering van 23 februari 2022

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Het pensioenfonds gaat zorgvuldig met het geld om	3
Beleggen is noodzakelijk.....	3
Spreiden is belangrijk om risico te verkleinen	3
Zorgvuldig monitoren vergroot bewustzijn van risico's.....	4
Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het beleggingsproces	4
De BAC heeft een voorbereidende en adviserende rol.....	5
De uitvoering wordt uitbesteed aan vermogensbeheerders	5
Waarin belegt het pensioenfonds?.....	6
Waar mogelijk wil het pensioenfonds een goed maatschappelijk rendement behalen.....	7
Naleven van een gedragscode is verplicht	8

Inleiding

Stichting Pensioenfonds Yara Nederland (hierna: het pensioenfonds) is het ondernemingspensioenfonds voor (ex-) werknemers die vóór 1 augustus 2014 in dienst waren van de onderneming.

Deze verklaring inzake beleggingsbeginselen beschrijft op beknopte wijze de uitgangspunten van het beleggingsbeleid van het pensioenfonds. Het bestuur stelt deze uitgangspunten vast. Deze verklaring is als bijlage bij de actuariële en bedrijfstechnische nota opgenomen en wordt minimaal eens in de drie jaar herzien. Deze verklaring is laatstelijk gewijzigd dd. 23 februari 2022. Daarnaast herziet het bestuur deze verklaring als er tussentijds een belangrijke wijziging in het beleggingsbeleid optreedt.

Het pensioenfonds gaat zorgvuldig met het geld om

Het pensioenfonds heeft als doel het uitkeren van pensioen aan (toekomstige) pensioengerechtigden en het toekennen van uitkeringen aan de nabestaanden bij overlijden. Voor hen is het heel belangrijk dat het pensioenfonds zorgvuldig met dat geld omgaat, zodat ze erop kunnen vertrouwen dat ze straks het pensioen krijgen waarop ze recht hebben. Daarnaast streeft het pensioenfonds naar het behalen van een zo hoog mogelijk financieel rendement, zodat de pensioenen kunnen meegroeien met de inflatie.

Met deze verklaring laat het pensioenfonds zien dat het in het belang van de deelnemers en op een verantwoorde en solide wijze belegt. Het pensioenfonds houdt hierbij rekening met de belangen van alle belanghebbenden bij het pensioenfonds en onderscheidt hierbij de verschillende beleggingsrisico's.

Beleggen is noodzakelijk

Het pensioenfonds heeft twee bronnen van inkomsten: pensioenpremies en beleggingsrendementen. Voor het jaarlijks opbouwen van pensioenen ontvangt het pensioenfonds premie. Echter wordt geld steeds minder waard door inflatie. Voor iedere euro kan volgend jaar minder worden gekocht dan dit jaar. Het is dus nodig dat de financiële positie van het pensioenfonds verbetert. Om pensioenen te kunnen laten meegroeien met de inflatie, is een bepaalde mate van beleggingsrisico dus noodzakelijk. Het pensioenfonds loopt beleggingsrisico's om de doelstellingen van het pensioenfonds te kunnen realiseren.

Spreiden is belangrijk om risico te verkleinen

Wie geld belegt, neemt altijd een risico. Doordat het pensioenfonds verstandig belegt, wordt het risico kleiner. Spreiden van risico's is hierbij één van de belangrijkste instrumenten.

Het pensioenfonds spreidt het vermogen over verschillende soorten beleggingen, zoals aandelen en obligaties. Het pensioenfonds zoekt hierbij naar beleggingen die tegengesteld reageren bij bijvoorbeeld economische teruggang. Dat verkleint de kwetsbaarheid van het pensioenfonds. De verdeling over verschillende soorten beleggingen wordt de beleggingsmix genoemd.

De beleggingsmix is afhankelijk van:

- Welk rendement streeft het pensioenfonds na?
- Welke risico's kan het pensioenfonds verantwoord nemen?
- Hoe lang kan het pensioenfonds het geld beleggen, voordat het als pensioenen moet worden uitbetaald?

Kortom: bij het beleggen maakt het pensioenfonds voortdurend een zorgvuldige afweging tussen het verwachte risico en verwachte rendement en wordt rekening gehouden met het lange termijnkarakter van de verplichtingen en de horizon van het pensioenfonds.

Daarnaast vindt spreiding ook plaats door te beleggen bij verschillende vermogensbeheerders. Voor iedere soort belegging selecteert het pensioenfonds een geschikte vermogensbeheerder middels een zorgvuldig selectieproces. Bij het selecteren van de vermogensbeheerders houdt het pensioenfonds rekening met criteria als organisatie, beleggingsproces, samenstelling en ervaring van het beleggingsteam, performance, kosten, dienstverlening en de prestaties op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen.

Zorgvuldig monitoren vergroot bewustzijn van risico's

Naast spreiding is zorgvuldige monitoring van financiële positie, prestaties van vermogensbeheerders en risico's door bestuur en BAC een belangrijk onderdeel van de beleggingscyclus. Daarnaast monitort het pensioenfonds actuele scenario's die stress opleveren. Elk kwartaal worden deze scenario's geactualiseerd in de Market Watch en de Performance & Risk rapportages. Het doel is bewustzijn vergroten over de risico's van beleggen.

De adviseur vermogensbeheer maakt op kwartaalbasis een analyse van de behaalde resultaten op totaal- en op portefeuilleniveau en rapporteert dit in de Performance & Risk-rapportage. Aan de hand van deze rapportages kan het pensioenfonds een goed beeld vormen over de herkomst van het rendement en de daarmee genomen risico's. Het rendement wordt onder andere vergeleken met de bijbehorende benchmark waardoor duidelijk wordt of de (actieve) strategieën waarde toevoegen. De evaluatie van de beleggingsfondsen op kwartaalbasis geschiedt met behulp van een stoplichtensysteem:

- De kleur groen houdt in dat het beleggingsfonds / -mandaat zich conform verwachting ontwikkelt;
- De kleur oranje waarschuwt dat er specifieke zaken besproken dienen te worden;
- De kleur rood geeft de indicatie dat de vermogensbeheerder voor het beleggingsfonds / -mandaat vervangen moet worden.

Het stoplichtensysteem wordt in de kwartaalrapportage weergegeven met een historie van vier kwartalen. Dit biedt het pensioenfonds inzicht in de ontwikkeling per beleggingsfonds over de tijd en biedt de mogelijkheid om tijdig te kunnen acteren.

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het beleggingsproces

De eindverantwoordelijkheid voor alle beslissingen binnen het pensioenfonds ligt bij het bestuur, inclusief het beleggingsproces. Het bestuur legt verantwoording af in het jaarverslag.

Het bestuur legt afgesproken risicohouding vast

Het bestuur stelt in overleg met werkgever en vakbonden vast welk risico acceptabel is. Hoeveel risico wil het pensioenfonds lopen om de doelstellingen van het pensioenfonds te realiseren? Wat is bijvoorbeeld een acceptabele kans op dekkingstekort, kans op korten en mate van korten? De kenmerken van het pensioenfonds zijn ook belangrijk om te bepalen hoeveel beleggingsrisico's het pensioenfonds kan lopen. Een pensioenfonds met bijvoorbeeld veel jonge deelnemers kan meer risico's nemen, omdat het nog een tijdje duurt voordat de pensioenen moeten worden uitgekeerd.

Sociale partners vinden behoud van koopkracht belangrijk. Sociale partners hebben aangegeven dat ze een toeslag op de lange termijn ambliëren van minimaal 80% van de maatstaf. Om deze ambitie waar te kunnen maken, moet het pensioenfonds beleggen. Het streven naar behoud van koopkracht in combinatie met beleggen sluit de kans op het verlagen van pensioen niet uit. Als we een tekort hebben, dan stort de werkgever extra geld in het pensioenfonds. Zolang werkgever en het pensioenfonds deze afspraak hebben, loopt u niet het risico dat uw pensioen verlaagd moet worden. Bij een tekort groeit uw pensioen niet (volledig) mee met de prijzen. Het bestuur beoordeelt jaarlijks op basis van de financiële positie of de doelstellingen van het pensioenfonds nog haalbaar zijn.

Het bestuur onderzoekt periodiek hoeveel risico het pensioenfonds kan nemen

Met een periodieke Asset Liability Management-studie (ALM-studie) onderzoekt het pensioenfonds hoeveel risico het pensioenfonds kan nemen met beleggen. Dat hangt af van hoeveel geld het pensioenfonds nodig heeft om de pensioenen uit te betalen, nu en in de toekomst. Eén van de uitkomsten van een ALM-studie is hoe het pensioenfonds in grote lijnen het beste kan beleggen, de strategische beleggingsmix. De laatste ALM-studie is in 2021 afgerond.

Met een risicobudgetteringsstudie onderzoekt het pensioenfonds regelmatig welke risico's de beste kans op winst geven. Met de uitkomsten van dat onderzoek bepaalt het bestuur een gedetailleerde invulling van de beleggingsmix. Bij het uitvoeren van ALM-studies, risicobudgetteringsstudies en het risicomangement van de portefeuille worden externe specialisten ingeschakeld.

De BAC heeft een voorbereidende en adviserende rol

Het bestuur besteedt de vormgeving van het beleggingsbeleid uit aan de beleggingsadviescommissie (BAC). De BAC heeft een voorbereidende en adviserende rol over de totstandkoming en de uitvoering van het strategische beleggingsbeleid richting het bestuur. De BAC heeft taken als:

- vaststellen van het (strategisch) beleggingsplan;
- inkaderen nadere invulling van beleggingscategorieën middels investment cases;
- selecteren, monitoren en evalueren van de externe vermogensbeheerders;
- monitoren van het beleggingsplan en waar nodig bijsturen;
- monitoren van financiële positie en risico's.

De uitvoering wordt uitbesteed aan vermogensbeheerders

Het pensioenfonds heeft de uitvoering van het beleggingsbeleid uitbesteed aan externe vermogensbeheerders. Professionele vermogensbeheerders doen de dagelijkse transacties. Daar werken mensen die van beleggen hun beroep hebben gemaakt. Deze dienen zich bij hun werkzaamheden te houden aan de door het bestuur opgestelde beleggingsmandaten en -richtlijnen. De input hiervoor volgt uit de ALM-studie. Gedurende de periode van uitbesteding zorgt het pensioenfonds voor voldoende controlemechanismen om de uitbestedingsrisico's te beheersen. Jaarlijks evalueert het pensioenfonds alle vermogensbeheerders.

Het pensioenfonds spreekt van tevoren met de vermogensbeheerders af wat de normportefeuille is, welke risico's en hoeveel risico's ze mogen nemen. Dat staat in een overeenkomst tussen het pensioenfonds en de vermogensbeheerder. De vermogensbeheerders hoeven niet precies te beleggen volgens de normportefeuille. Ze mogen de portefeuille een beetje anders samenstellen als ze denken dat ze dan meer rendement halen. De vermogensbeheerders kiezen in welke regio's, landen en sectoren ze

willen beleggen. En binnen die regio's, landen en sectoren kiezen ze verder, bijvoorbeeld voor een bepaald bedrijf. In de overeenkomst staat precies hoeveel ze mogen afwijken van de normportefeuille en hoeveel het rendement van hun beleggingen mag afwijken van het rendement van de beleggingen in de normportefeuille. Maandelijks rapporteren de vermogensbeheerders de stand van hun portefeuilles en de behaalde resultaten.

Waarin belegt het pensioenfonds?

De beleggingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Het pensioenfonds beoordeelt elke belegging op basis van risico- en rendementsoverwegingen en het totale effect op de beleggingsportefeuille in samenhang met de totale verplichtingenstructuur. Op basis van de laatste ALM-studie (1e kwartaal 2021) belegt het pensioenfonds als volgt: 60% in obligaties, 32,5% in aandelen en 7,5% in vastgoed.

	Matching / Return	Norm	Bandbreedte
Vastrentende waarden		60,0%	+/- 5%
Staatsobligaties	Matching	29,0%	+/- 3%
Bedrijfsobligaties – investment grade	Matching	21,0%	+/- 3%
Bedrijfsobligaties – high yield	Return	10,0%	+/- 2%
Zakelijke waarden		40,0%	+/- 5%
Aandelen wereldwijd - ontwikkelde markten	Return	25,0%	+/- 3%
Aandelen wereldwijd - opkomende markten	Return	7,5%	+/- 2%
Vastgoed	Return	7,5%	+/- 2,5%

In de strategische beleggingsmix geldt voor elke beleggingscategorie niet alleen een enkel percentage, maar ook een bandbreedte. Als de beleggingen in een categorie buiten die bandbreedte komen, dan vindt herallocatie plaats.

Marktrisico

Het marktrisico hangt samen met het beleggen in zakelijke waarden zoals aandelen en onroerend goed. Het gaat daarbij om wijzigingen (dalingen) in de koersen van deze zakelijke waarden die tot een ongewenste aantasting van de financiële positie kunnen leiden. Deze beleggingen, met een op de lange termijn hoger verwacht rendement dan op vastrentende waarden, worden nodig geacht om een zodanig extra rendement te kunnen realiseren dat daarmee ruimte ontstaat voor toeslagverlening.

Kredietrisico

Het kredietrisico risico is het risico dat een tegenpartij niet in staat is om aan de betalingsverplichting te voldoen. Het belangrijkste deel van dit risico ligt bij de vastrentende beleggingen van het pensioenfonds. Het pensioenfonds belegt via haar beleggingsfondsen in obligaties van verschillende partijen zowel staatsobligaties als bedrijfsobligaties.

Renterisico

Het pensioenfonds dekt het renterisico van de technische voorzieningen voor een deel af. De technische voorziening is het vermogen dat naar verwachting nodig is om alle lopende pensioenverplichtingen te kunnen dekken. De dekkingsgraad geeft aan of er genoeg geld in kas is om straks de pensioenen te kunnen uitbetalen. Als de rente stijgt, hoef je nu minder in kas te hebben om straks hetzelfde pensioen uit te betalen. Als de rente echter daalt, moet je nu juist meer in kas hebben. De dekkingsgraad wordt dan lager. Die kan zelfs zo laag worden, dat er niet meer genoeg geld is om de pensioenen uit te keren. Dat wilt het pensioenfonds zoveel mogelijk voorkomen. Daarom dekt het pensioenfonds het renterisico voor een deel af: momenteel wordt circa 35% van het renterisico afgedekt.

Valutarisico

Het pensioenfonds dekt een deel van het valutarisico af. Het valutarisico is het risico van beleggingen die in buitenlandse valuta genoteerd zijn. Als die buitenlandse valuta minder waard worden in vergelijking met euro's, dan zijn die beleggingen ineens minder waard geworden. Het pensioenfonds zorgt ervoor dat dit risico wordt beperkt, omdat het pensioenfonds van mening is dat het risico van beleggen in vreemde valuta groot is en dat het op de lange termijn geen winst (rendement) oplevert. In bepaalde gevallen wordt het valutarisico open gelaten, namelijk bij die beleggingen in vreemde valuta waarbij het afdekken van het valutarisico praktisch zeer lastig en/of bijzonder kostbaar is of de valuta wel wordt gezien als een bron voor rendement in opkomende markten. De norm voor valuta exposure op portefeuilleniveau is 10%.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat een belegging niet tijdig tegen een redelijke en marktconforme prijs kan worden verkocht. Ook dit risico wordt beheerst doordat de beleggingsportefeuille zodanig wordt ingevuld dat deze naar verwachting aan de liquiditeitsbehoefte kan voldoen. Dat gebeurt op de eerste plaats door vooral te beleggen in (liquide) beleggingsfondsen. De liquiditeitsbehoefte wordt jaarlijks getoetst en maandelijks ontvangt het pensioenfonds een liquiditeitsprognose.

Waar mogelijk wil het pensioenfonds een goed maatschappelijk rendement behalen

De primaire doelstelling van het beleggingsbeleid van het pensioenfonds is het behalen van een financieel rendement in lijn met de ambitie. Daarnaast wil het pensioenfonds een goed maatschappelijk rendement behalen, daar waar mogelijk. De beleggingsstrategie omvat daarom meer dan de afweging tussen risico en rendement.

Het pensioenfonds heeft de visie dat bedrijven met een goede ESG-score (Environmental, Social & Governance), beter kunnen renderen dan bedrijven die minder scoren. Dus wil het pensioenfonds – voor zover mogelijk – investeren in beleggingen met een goede ESG-score. Als een potentieel goede financiële investering een slechte ESG-score heeft dan zal het pensioenfonds op zoek gaan naar een alternatief met een betere ESG-score.

Het pensioenfonds geeft momenteel de voorkeur aan een brede ESG-benadering in plaats van de selectie van één of meerdere specifieke thema's. Het pensioenfonds voert verder een uitsluitingenbeleid, waarbij wordt aangesloten bij de uitsluitingen zoals omschreven in de [United Nations Global Compact Principles](#).

Dit geeft de minimum voorwaarden (vanuit het Convenant) waar bedrijven aan moeten voldoen om als investering te worden gezien. Het pensioenfonds wil geen additionele specifieke sectoren en/of bedrijven uitsluiten. Daarnaast geldt specifiek voor vastgoed dat hier enkel investeringen plaatsvinden in lijn met GRESB (ESG-benchmark).

Het pensioenfonds vindt het belangrijk dat zijn vermogensbeheerders de dialoog aangaan met onderliggende bedrijven om ze te laten bewegen. Dit is een kans om een maatschappelijke bijdrage te leveren en dus heeft het pensioenfonds de voorkeur voor relaties die hier op een goede manier invulling aan kunnen geven. Het pensioenfonds is daarom continu in gesprek met de vermogensbeheerders om ervoor te zorgen dat dit ook bij hen op de agenda staat. Dit komt daarom ook in de selectie en monitoring van vermogensbeheerders naar voren.

Naleven van een gedragscode is verplicht

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gewaakt voor belangenverstremgeling. Met het oog daarop zijn de bestuursleden gehouden de gedragscode van het pensioenfonds na te leven. Van aan het pensioenfonds verbonden externe adviseurs wordt verlangd dat zij hun eigen gedragscode dan wel de gedragsregels voor hun beroepsgroep overleggen aan het pensioenfonds en naleven. Een externe compliance officer ziet toe op naleving van de gedragscode.